

Branschorganisationen
för tryggt givande

Remissvar

Fi2022/00740

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

cc fi.fma.b@regeringskansliet.se

Remissvar: Utkast till lagrådsremiss - Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Som branschorganisation för ideella verksamheter som arbetar aktivt med insamling av gåvor vill Giva Sverige lämna följande synpunkter på lagrådsremissen.

Sammanfattning av ståndpunkter

Giva Sverige:

- Välkomnar en tydligare definition av vilka fysiska och juridiska personer som omfattas av lagstiftningen i den föreslagna lydelsen i kap.4: 6 §.
- Ser positivt på en mer effektiv bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism som ligger i linje med vår ambition att genom ökad transparens skydda mot oseriösa aktörer och bidra till tilliten i samhället. Vi förordar dock samstämmighet mellan myndigheter, verksamhetsutövare och kund för att kunna bistå ideella organisationer med efterlevnad av regelverken.
- Är oroade över hur en utökad informationsdelning leder till ökad risk för missbruk av känslig information.
- Är oroade över att ansvaret för riskbedömning i högre grad flyttas över från myndigheter till verksamhetsutövare och därmed kan leda till godtyckliga och oskäligt betungande krav på ideella organisationer.
- Ser risker i att sanktionsrisken för verksamhetsutövare kommer att leda till strängare än nödvändig tolkning av regelverken vilket i sin tur påverkar våra medlemmars möjlighet att genomföra transaktioner.

Utöver detta ser vi en risk i att de utökade regelverken i sin helhet kan påverka ideella organisationers framtida möjlighet att verka och bidra med sitt viktiga stöd i högriskzoner då vi redan idag tagit del av vittnesmål om begränsningar av ideella organisationers möjligheter att verka i denna typ av områden.

Giva Sverige

Swedish Fundraising Association

Box 623, Klara Södra Kyrkogata 1, SE-101 32 Stockholm

+46 (0) 8 677 30 90

info@givasverige.se www.givasverige.se

1. Välkomnar en tydligare lagtextdefinition

Välkomnar en tydligare definition av vilka fysiska eller juridiska personer som omfattas av lagstiftningen i den föreslagna lydelsen i kap.4: 6 §.

2. Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism är en viktig del i att bevara förtroende

Relevanta och uppdaterade regelverk bidrar till en mer effektiv brottsbekämpning och medför i förlängningen ett bättre medborgarskydd och ökad tillit i samhället. Giva Sverige ser därför positivt på ett väl definierat och pricksäkert regelverk. För att civilsamhället ska kunna anpassa sig till utökade krav om kundkännedom från verksamhetsutövers sida samt förhålla sig till potentiell informationsdelning krävs samverkan mellan parter samt att regelverk har en viss mån av samstämmighet. Vi arbetar gärna tillsammans med verksamhetsutövare och myndigheter för att underlätta för ideella organisationer att anpassa sig till nya regelverk genom framtagande av riktlinjer och vägledningar. Detta arbete är dock avhängigt på att det finns en samstämmighet kring vad regelverket kräver för kundkännedomsinformation.

3. Utökad informationsdelning kan leda till missbruk av känslig information.

Ideella organisationer kan ofta arbeta med personer i utsatta situationer. Det kan till exempel röra sig om att skydda religiöst, politiskt eller etniskt förföljda personer och grupper som riskerar att skadas om känslig information skulle läcka ut. Vi ser en risk i att en ökad informationsdelning och uppluckring av sekretesslagen skulle kunna leda till oönskade konsekvenser antingen till följd av misstag, slarv, ont uppsåt alternativt personlig vinning. Att fler individer i och med detta förslag får tillgång till känslig information kan öka risken för ideella organisationer att säkert bedriva sin verksamhet.

4. Ansvarsförflyttning och sanktionsrisk kan leda till negativa konsekvenser för kund

När verksamhetsutövaren får utökat ansvar för riskbedömning av kund kan detta leda till att individuella handläggare och verksamhetsutövare gör en för sträng tolkning av regelverket. Att verksamhetsutövaren enligt stycke 4.2 kan komma att omfattas av ingripande i form av bland annat sanktioner *även om det inte finns någonting som tyder på att verksamheten har utnyttjats för penningtvätt eller finansiering av terrorism*¹ ser vi en möjlighet att verksamhetsutövare hellre undviker risk än hanterar den (de-risking) vilket

¹ Avsnitt 4.2, Sid. 18, *Tillsynsorgan*

kan resultera i en begränsning av den ideella sektorns legitima organisationer och verksamhet.

Hårt tolkade regelverk om misstänkta transaktioner har redan inneburit negativa konsekvenser för enskilda aktörer inom ideell sektor, trots legitima syften, vilket ideella organisationer vittnar om. Det finns återkommande exempel på organisationer vars bankkonton stängts ned, organisationer som nekats att öppna bankkonto i Sverige eller måste redogöra på en orimlig detaljnivå vem som är givare. Här krockar finansiella aktörers egna policys om att inte dela information om givare samt dataskyddsförordningen med kravet på organisationer att kunna ge personinformation om transaktioner på så låga nivåer som 10 kronor. Detta kan i förlängningen leda till att organisationer i stället vänder sig utanför de verksamhetsutövare som omfattas av regelverket och i högre grad börjar använda sig av icke etablerade överföringskanaler.

Utöver detta har vi följande synpunkter av generell karaktär och i relation till det utökade regelverket för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa berör framför allt att delarna i de nya regelverken på olika sätt riskerar att begränsa möjligheterna för ideella organisationer att verka och uppfylla sina syften.

Viktigt att bevara och värna om civilsamhällets viktiga roll i högriskzoner.

Civilsamhället har en unik och viktig roll i att bistå med stöd och humanitära insatser i högriskzoner. Därför är det av yttersta vikt att vi värnar om dess möjligheter att utföra sin verksamhet. När utökade regelverk implementeras hos verksamhetsutövare som i många fall saknar kontextuell kunskap om civilsamhällets verksamhet och särart finns risken att dess möjlighet att verka ekonomiskt i så kallade högriskzoner begränsas. Vi har redan idag sett exempel på detta.

- För flera svenska insamlings- och andra ideella organisationer har bankernas höga säkerhetskontroller resulterat i att transaktioner till utlandet stoppats. Det innebär i förlängningen att insatser i länder som har stora behov av internationellt stöd kan komma att begränsas kraftigt eftersom dessa länder ofta också anses vara högriskzoner i relation framför allt till finansiering av terrorism.
- Våra medlemsorganisationer vittnar även om problem med säkerhetskontroller i mellanbanker. Det resulterar i att transaktioner ofta hålls kvar för att kontrolleras av den lokala lagstiftningen, vilket skapar problem för den ideella organisationen och dess projekt.

Sammanfattningsvis ser Giva Sverige positivt på en mer effektiv och samordnad lagstiftning kring motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism men ser risker att våra medlemsorganisationers livsviktiga arbete kommer att försvåras och i vissa fall förhindras av ett mer betungande regelverk från verksamhetsutövare.

Stockholm den 25 mars 2022

För Giva Sverige

Charlotte Rydh

Generalsekreterare

Om Giva Sverige

Giva Sverige är en branschförening som arbetar för tryggt givande. Våra drygt 170 medlemmar representerar en bredd av ideella organisationer med olika ändamål, av olika storlek och på olika platser i landet (bilaga 1). Gemensamt är viljan att bidra till en bättre värld och tillsammans samlade de in 9,2 miljarder kronor (2020) från allmänheten, företag och organisationer.

Giva Sverige arbetar med kvalitetssäkring, utbildning och kompetensutveckling samt intressepolitik med fokus på etisk, transparent och professionell styrning av ideella organisationer. Vi skapar mötesplatser och bidrar med kunskap, men ställer också krav på våra medlemmar att följa riktlinjer. Giva Sveriges ordinarie medlemmar som uppfyllt Kvalitetskoden får använda märkningen "Tryggt givande".